

2015 Shutlihwatkłsehe' nén Yéksa khále' Kahwatsile' Luwantlihwatstelistu Kayantłhsla'

Yeyłthokwas 2014 ahsłhatútne tshahútkłse' nén Yeksa khále'Kahwatsile' lonatstelistu Kayantłhsla'. Né: thóne wahonanuhtłne' ohnayawłne' nén latigolernment słha' ahoti'nikulayłtane' tis' nikayantłhslotłse nén tsi' náhte' tehonalahtatstu khále tsi' niyót tsi' kayantłhslú:nj

Kwah tsi' niku á:utu kłtyóhkwa ahutyatalu' ahunuhtúnyuko tsi' né: nikoti'nikuhló:tl tsi' uhte nayawłne' tsi' á:utlihwatłti nén 2015 tshusahutklhse' né: á:utu ahonáte'słłnayłtane'ahotiwlłnayłtane'. Lonatyohkwane latiksashuha, kł'nithotiyłsa, khále kahwatsileshuha né: lwwanatstelistu nén Ontario tsi' niyót tsi' lłnunhe' khále' ohnayawłne słha' akashatstłne' khále' słha' ayoyantłne'.

Tsi' Náhte' Wahonatútłne'

1985 nú: thotshakalihwłane' Yeksa khále Kahwatsile' Luwanatstelistu Kayantłhsla' ahsok kłs nále toshatitáni . Né: kłtyohwane tsi' ká:yl wahutlihwatkłse' wahłní:lu' nł ya'kahewe' nén Ontario tahatitė:ni nén kayantłhsla tsi' ká:yl lonashalawa:ku nén tsi' náhte' yotlihwatłti nén latisashuha , kł'nithotiyłsa, khále lá:otiwatsilehshuha la:otilihwłshu'.

E:so tsyok náhte' tho wahatilihwłł' ohnayáwłne nén shłha ayoyantłene' nén kayantłhsla tsi' ká:yl latiksashuha khále' kł'nithotiyłsa luwanatstelistu. E:so teyotnyá:u kłtho tsi' nú: nitwanakehle' nén ahsł niwashł niyohslake. Thoniyót tsi' tehatikantle' tsi' teyotuhutshu né: ahutenhalate' né: Ontario tsi' náhte' tá:we. Né: tho wa'kalihwalane' tsi' niyótti' tahatitani nén Kayantłhsla nén shłha ayoyantłne' tsi' niyót tsi' lowanatlihwatłtyetłni nén latiksashuha khále kł'nithotiył:sa.

- Tsi' nika'nikuhló:tl ,utahunutu Khále utahutati nén Latiksashuha khále' kl'nithitiyl:sa: Tsi' ká:yl latiyátale' tahatiya'takenha nén CFSA shla ayontlanne'. tho wahatilihwá:l lonatyohwan kl'nithotiylsa tho Wahatiyelunitsté' tsi' thi:kl CFSA teyutuhutsyu né: yeksa khále kl'nithotiylsa ohutu yahuwatitate'. Teyituhutsyu kwah otkuku utahulihwahwislu',
- Takatstuhake' khále' utahuwatiswanétane' thonú: na'tahukantla' Kahwatsile'shuha kl'nithotiylsá khále' lonatlihwatstelistu shatehoti'nikulóta tsi' thíkl CFSA teyotuhustyu thonú tahutkantla' né: tahatitaste' khále' ashayotiya'takenha ahutlihwatkwé:ni.
- **akaytake kaya'takenhasla khále' utahuwatiswanetane'** Klyohwa' ne tyotkut né:lutuhe'teyotuhutsyuné: é:nik utahatitate' né: tsi' niyukwalihó:tl né: á:oliwa lyoyantlene tsi' niyót tsi' lowanatliwhahtlye'tlnui_.
- **Na'teyolí:wake (e.g. tsyok na'teyukwetake tsyok nahonatlnayltaksló:tl tsyók niyót tsi' thonehtahkw lnukweshu khále' kunukweshu)** klyohkwa' wahutoke' thí:kl CFSA tsi' yah akweku tehotiya'tinyutu só:tsi' é:so teyatihanyu nén Ontario. Watka'nikulhal tsi' niyót tsi' luwanatliwhahtlye'tlni nén latiksashuha khále' kl'nithotiylsa. Klyóhkwas wahlnelhe' tatnu'uwa teyotuhutsyu nutahatiya'takenha nén CFSA só:tsi' é:so teyatih na'tehotilihó:tl.
- **Teyotenyuhati khále' wa'katati tekasné:u** :Teyotenyuhati tsi' nihonatotyhati tsi' niyot tsi' luwanatalihwahtlye'tá:ni Wa'twateni nlahutotyake' khále' lonulha tehutatyesnehe' Tho:nu nateyotuhutsyu tahatate'nikulhal nén CFSA. Tsi' ká:yl wa'tutate'nikilhal tehotitihlén lonatoyaku khále' tshatehonate' én lwá:tu lhuwatiya'takenha'latiksashuha khále' klnitotiyál:sa'wahutotyake.
- **Sla' Éso Tlkalihwate'tuhake' káhle' Akayelunitstuhake':** Tsi' ká:yl watutate'nikulhal wahlní:lu' á:utu thíkl CFSA shla' takalihwate'tuhake' khále' akayelunitsuhake. Klyohwáne tahuwatiswanetane' nén shla' takalihwate'tuhake' tsi' niyót tsi' lonatliwhahtlyetu nén CFSA . Wa' twatuhutsywe' ahsatutne' klyohkwa' utahuwatiyulahutlihwatksé nén yeksa klnitotiyál:sa khále' kahwatsile' luwanatliwhahtlye'tlni .

- **Kayelunitstu tsi' Yotlihwatłati Włtolatstu:**

Tsi' ká:ya watutate'nikulhal tahuwatiswanetane' nén ahtiyatelenenén CFSA tsi' kayekunitstu yotlihwatłati włtolatstu né: lotitł kha.le' utahuwatiswanetáne' nén kahwatsile'shuha tehotukohtuhati.

Né: ka'i:ka nikahwi sħa · wé:ni náhte' yotłóli nén kayantłħsla'

É:so tsi' niku tutotayahte nén shonalihwatkłse akweku néL wá:te tsi' á:utu takatenyuhále' nén CFSA né: a':oliwa a:utu yah tehwtó:le ahoti'nikuhlayłtane' nén luwatiyo'okuha khále' ka'nithotiył:sa. Né: ka'i:ka tsi' náhte' yahuhsutlu' né ahuwatilihawenyałste' nén latiksashuha khále' né: utahotiya'takenha'. Uska tsi' nu: nakahyatuke' nén kayantłħsla tsi' niyót kwah tsyók nú: yusakahyatunyuke'.

Tsi' ká:ya wahutlihwatkłse' watonatuhutsyuhse' tutuhtu'yuhake' né: náhte' né: lotihyatu nén CFSA tshiwahunise'ka. Wahłní:lu' teyotuhutsyuh oyá:niyót tsi' usakahyatuke' nén kayantłħsla nén sħa' yo'nikuhlayłtat khále' thonu na'tahutkantł nén yéksa khále' ka'nithotiyłsa la:otilihwake . Né: sa wahłni:lu teyótuhutsyuh sħa' yo'nikuhlayłtat tsi' niyót tsi' kahya:tu nén kayantłħsla káħle' First Nations sa lá:otiwłna tsi' akahyatuke'

Tahuwatiswaneta'n na kwahka' nitotí:ya kłnithotiył:sa tsí ká:ya tehonatuhutsyuh:ni nén kaya'takenhasla'

Tsi' ká:ya wahutlihwatkłhse' yotká:te' tahatiswanetane' tsi' náhte' tahtilihotáko tsi' náhte' akahyatuheke' nén yeskħa saha tihyá:tu nén ka'nithotiył:sa wahutkłlahte' nén tekasnye:u kayo'tł:u kłntyohwa'. Né: **Kayelunitstu tsi' nú: tyotahsał né: teyótenyá:u nén Ontario Yeksa akoya'takenhasla yotlihwatłati.** Watkalihwayłtane' tsi' tyotuhutsyuh akahalatatuhake' né: tsi' luwati'nikulale' latiksashuha nén ya:yák yawłle tsi' niyó:le teklu' yawłle.

Tsi' ká:ya wahutlihwatkłhse' wahłnelhe' teyotuhutsyuh utahuwatiswanétane' né: tsi' ká:ya na kwahka'nithonénuse' nén ka'nithotiył:sa lħati tsi' na né: lutatwłní:yo tsi' nithoninú:se'. Ka'nithotiył:sa tho latiyá:tale' nén lutlihwatkł:se wahłnilu' lħelhe' sħa é:so lunulha utahunuhtu tsi' niyót tsi' lħnunhe' nok tsi' tehonatuhtsyú:ni kaya'tankenhasla' nén ohwista núkwa. Tehonatuhutsyuhni sa nén kalihunyanitsla' khále' tsi' niyót tsi' tahutatesni né: á:oliwa kah te'włtóle na uhutotyáke'

Tsi' nú: nihatinakehle'luwanatlihwatlatye'tlani khále' luwanateshlanawihe'

Lutlihwatkasehe' lutókas tsi' nok lwa:tu ssha' uhutánikulal khále' tshatiteni nén prolincial kayantlshsla' nén ssha awe'nihake' tsi' niyót tsi' lonahatlyétu nén latiksashuha khále' kl'nithotiyál:sa tsi' nú: nihati:tlu'. Nok lwa:tu lhutyantlshslú:ni nén á:utu ssha yoyantle' tsi' ahuanatlihwatlyetu nén latiksashuha khále' kl'nithotiyál:sa. Lutlihwatkase' wahnílu' yah tyetkut tehatyanahawi tsi' niyót tsi' teyotuhutsyu.

Lutlihwatkasehe' wahní:lu' yah thote'káyl tsi' náhte' teyotuhutsyu akaytake' tsi' latinakehle' luwantlihwatlatye'tlani (tsi' tehuwatisnyeta' nén latiksashuha ,kl'nithotiyál:sa khále' kl'niyolihwes) Tsi' nú: na'tekatihanyu yah kas tyekut tekayelnitstu né: kl á:oliwa wátóle yoyantle' tsi' tahuwatisni. Lutlihwatkasehe' wahnílu' teyotuhutsyu tyekut shatayohtuhake tsi' niyót tsi' luwanatlihwatlyé:tu lhati kátsha' nú:

Lutlihwatkasehe' wahnílu' teyotuhutsyu né: tyetkut kwah í:kl yoyantle' tsi' ahuanatlihwatlyetu a':utu ahatyanahawi nén tsi' nikayantlshslotl. Lutlihwatkasehe' wahnílu' í:si' nú:niyukwe:take uhutlhanane' khále' uhuwatilihunyal'tsi' niyót tsi' nú: nihotiyóte né: ylwahsutlake' nén CFSA lá:otiyantlshsla'.

Tawatlihokwahtuhake'

Tshusahutlihwatkasehe' wahnílu' tók náhte' teyotuhutsyu ahatiyantlshslúni náhte' ahatihnuklati tsi' taholihowahte'tsi' niyót tsi' lonatlihwatlyetu utakaswanetane' khále' ssha ayontlne' tsi' niyót tsi' luwanatlihwatlyetlani nén latiksashuha kl'nithotiyál:sa khále' kahwatsile'shuha. Nók tsi' né:sá kali'wanuta' tsi' nók lwa:tu lhatinikulalake' tsi' niyót tsi' lonatukohtuhati tákl uhka ayakonulyake'.

Akweku nén lutlihwatkasehe' wahnílu' tsi' niyolihowáne tákl ahotilwinikl uhka náhteshu khále' kahwatsile'shuha. Né: utyuatilhowanahte' nén yéksa. Lutlihwatkasehe' wahutlihwakako nén teyótwe'nuni tsi' tekasné:u' né: thonlyóhtuhake' tsi' tlhutlihokwate' uhka né: laiksashuha khále' kl'nithotiyál :sa nén CFSA tehuwatisnyehe'. Latiksashuha kc'nithotiyál:sa khále' luwatiyo'okuha né" watunatuhutsyuse' ahonanuhati' ohniyót tsi' tehutlihowatha' nén lá:otilhwake.

kltyohwanl nén latiksashuha khále' kl'nithotiyál:sa khále' kahwatsile'shuha yah tehatinuwese tsi' tyekut tethutlatst lutlólíhe nén la:otikala'shuha kanyo'k á:utu nén ahuwatiya'tankenha' Né thoniót tsi'wa'twatyhustywe' nén kltyóhkwakekelu' khále' latikó:l thon ú nahotyótl nén tákl nók á:utu nén kahwatsile'shuha nók tutahutlatstke' nén ahutlólí ne.n la:otikalehsuha kanyo nllatilihwanuta ahuwatiya'takenha'

Lonatyohwan nén lutlihwatkásehe' wahlanilu' thikl kayantlshla' né Teyotuhutsyu nélatikola ahut'nikulal khále' ahutk'aseheke' tsi' niyót tsi' tehonalahtatstu nén CFSA .

akatyekwa (yekanihale' yutwilalakwas)

Lutlihwatká:sehe' lutksehe' náhte' ú:te tkaya'takwe'niyo ohnayawane ' akweku oskane ahnesheke' nén kahwatsile'shuha. Lutlihwatksehe' wahutoke' tsi' teyótuhutsyu s'ha' akashatstane' nén CFSA tsi' niyót tsi' yotlihwatati né: akatyekwatakatalati tsi' nahe' akatatiyolihowanl tahutkantl nén latiksashuha khále kl'nithotiyál:sa la:otilihwake. Lutlihwatksehe wahlanilu'thí:kl CFSA s'ha' ayoyantlne' utakaswanetane' nén aktatyekwa' khále' lhatihane' tsi' niyót tsi' tekasne:u.

Lutlihwatksehe' tahutlihwawislu tsi' teyotuhutsyu tho ahné:sheke' latiksashuha khále kl'nithotiyál:sa tsi' nú: nihatinakehle' nén kahwatsile'.A:utu s'ha ayoyantlne tsi' s'ha wakathosliyo tsi' lonatlihwatayetu nén CFSA khále' la:otiyabtlshla. Wahlanilu s'ha é:so yayo'tl:u utahuwatiswanetane' nén luwatiyo'okuha khále' kahwatsila'shuha.

Lutlihwatká::sehe' é:so wahatili'wanutuni ohniyót tsi' tekaya'tolehtu nén ahuwatikl nén latiksashuha khále' kl'nithotiyál:sa'. Tahutlihwakwislu tsi' niyolihowanl tahutlasheke' nén luwati'klhoku nók tat yolihowanl tsi' niyawl:u.

Lutlihwatká:sehe' e':so wahatiliwanutuni tsi' niyawlshlu khále é:so tho wahatilihwal tsi' nayawane' yekanihale':

- wa'twatuhutsyuwe nén Ontario tekni thatekate ahutyantlshluni uska nén Yeksa utashakotiswanetane'(tákl Crown utahunuhtu) khále' oya né:nén kwah ok titwanuhtu: tatuni watahsehtu tahnú tahotinihuhliyone' nén la"otiwila
- thowahatilihwal' nén Proincial lutwilalakwas lonatlwate'honityohkuni tahatiyena nén CFSA oskane ahotiyotl nén latiksashuha tehuwayisnyehe' á:utu s'ha ayoyantlne lutwilalakwas lonatlihwatstelistu kwah tsi' niwa Proincial khále' olihwiyo ahlnuni thíkl Crown luwanashalawá:ku tsi' Ontario nú nahatinakehle'
- watwatuhutsyuwe nén CFSA s'ha ahatiyelunitste' tsi'uhuanatahusatate tsi' káyl klh nú: Ontario nahuttiwilu nén CFSA tahnúhtu. Yekanihale' nén ahutlihwatksehe' (lutksehe' latiksashuha tsi' tonahtati) klyohkwa watasetu khále' Intercountry lutwilalakwas.
- Tahuwati'nikuhlatane' tsi' teyotuhutsyu thí:kl CFSA ahutyalshluni tahatiyatolehte teka'nikulhale' n' thoha á:utehsane' tsi' luwatilawihe' tsi' nú: kwah tetyotuhutsyu.

- Frist Nations khále' O'slúni luwatiya'takenhas wahlanílu tsi' niyolihowanλ nén takλ usahoti'nikulhλ nén kinship khále' customary care khále' né:sλ nén κλ'nithotiyása takλ usahoti'nikulhλ tsi' nú: nithonénu.
- Luwatiya'takenhas wahlanílu' tsi' a:utu thí:κλ CFSA utahuwatiya'takenha' nén O'sluni luwatiya'takenhas, First Nations luwatiya'takenhas khále' First Nations latinakluni né: sλha ayoyantlne' tsi' luwanatlihwatλtyetλni nén First Nations latiksashuha khále' κλ'nithotiyása.
- Teskateni kayantlshla' né: sλha utakaswanetane' nén tsi' nihotilihotλ né: a"utu ahuwatilihni sλha' ayoyantlne' tsi' luwanatlihwatλtye'tλni nén First Nations latiksashuha κλ'nithotiyása khále' kahwatsile'suha.
- Nén wa'katatyékwa' khále' né: sλ nén watwilalakwλ, First Nations ,Métis khále' Inuit latiksashuha ,thoha akweku nén lutlihwatkásehe' wahlanílu' tsi' teyotuhutsyu sλha akashatstλne' tsi' nú: nén λwatstuhake' né: kinship khále' customary care. Tsi' káyλ kwah é:so tusahatitni watuhe' tsi' kwah tsi' nihotnólu nén latiksashuha luwanatstelistu ahute'nyλtλ nén First Nation latiksashuha thonu nahuwatnatkλlahte' nén First Nations tsi' lonahatλti né: á:utu ahatiyλtehtane' tsi' nihotilihótλ nén First Nations.
- Inuit khále' Métis κλtyohkwakélu wahutyálu ka'ikλ shutlihwatkásehe' wahatili'wanútu tusakatenyuhake' nén Part X thikλ CFSA né: λwatuheke' tsi' nén customary lutwilalakwas khále' kinship care thonu nahuwatκλlate' tsi' nihatinakehle' nén la:onukwe'tashuha.
- Lutlihwatkásehe' wahlanílu' tsi' né: tsyakat nén Office of the Provincial shakotstlistu nén latiksashuha khále' κλ'nithotiyása' tyotuhutsyu sλha' tahutate'nikulhalλ nén First Nations Métis ,Inuit khále' latinatahkehlólu First Nations latiksashuha khále' κλ'nithotiyása Ontario latinakehle'.

Tho ka'γλ né Societies nén ahuwanatlihwatλtyétλ nén Ukwehuwe

CFSA thowahatiyλ né:tsyok náhteshu nén Societies tsi' káyλ luwanatlihwatλtye'tλni né: tsi' nén kayantlshla' nén Ukwehuwe latiksashuha. Thoniyot tis' kayantlshluni tsi' kwah tsi' niku ushutlihwarkλhse yah ki' tyayawan tsi' uhutlo:li tsi' náhte' thokáyλ.

Né: tsi' náhte' thokayl tyoswanet nén CFSA ahonanuhteke' tsi' First Nations teyotuhutsyu tho akayltake' lonulha la·onawl nén yéksa khále kahwatsile' luwanatlihwatstelistu khále' kwah tsi' niku Ukwehuwe latiksasahuha khále' kahwatsile'shuha tho akayltake' náhte' ahotiya'takenha tsi' nihotilihótal né: yekanihale' wa'kawatsilatati. Ostuha tsi' káyl tkaya'takenh thokayl :

- akweku né: tahoti'nikuliyóne' nén lutlihwatklésehe' né: tsyhusahutlihwatklhse né: akanahnuhake' tsi' náhte' tho káyl nén Part x tsi' nú nén CFSA sheku nók awá:tu ahoti'nikulhlayatane' . Klh nú Section 211 wátuhe' awá:tu nén Ukwehuwe latinakehle' lonulha ahotiyatane' nén yéksa khále' kahwatsile' luwanatstelistu thonutuhe' . Nók tsi'nihati nén First Nations yéksa khále' kahwatsile' luwanatstelistu klyóhkwakelu' nén Ontario tsi' é:so tayawe'towanhasle' . Lutlihwatklésehe' wa'thonatelay'tal tsi' tsyók nú nén Provincial yah tehotiyal nén First Nations tahutate'nikulhal nén luwanatlihwatstelistu.
- Otyahke' nén lutlihwatklésehe' wahlnilu' tutahununeke' nén owlnashuha “tsi' nú awá:tu” klh nú Section 1(2) 5 nén kayantlshla' né: kate tsi' awá:tu lonulha nén First Nations latinakluni ahotiyatke' nén yéksa khále' kahwatsile' luwanatlihwatstelistu né: kwah tyolihowánl.
- Otyahke' nén lutlihwatklésehe' wahlnilu' né: slha' ayoyantlne' nén Section 213 khále 213.1 tat tho ahnlolóke' nén tsi' tahatlihwatehte' náhte' kluthe' “consultation.” First Nations klyókwa watonatuhutsyuse' slha' ayoyantleke' tsi' niyót tsi' ahuwatihlóli khále' tsi' ahonatlihwantuse' akweku nén luwanatlihwatstlistu nén akweku tsi' nihatinaklahsla, a:utlohake' tsi' náhte' tholótiyal nén kayantlshla tsi' yah toteku tsi' na'tetyutuhutsyu.
- Lutlihwatklésehe' wahlnilu teyótuhutsyu né: thíkl CFSA ahlnilu nók awá:tu katókl na'tekalu uhuwatihlóli nén First Nations khále' oyashu latinakluni tsi' niyót tsi' tehuwatisynehe' nén la:otiksahtashuha nén regional khále' provincial . Né: nl ahotlóloli né' thone' slha' ayoyantlne' tsi' luwanatlihwatlye'tlani nén First Nations Latiksashuha.

Náhte' nú:uwa tetkáte:

Né: ka'ika watlólihe nén sahtlihwatklhse' nén 2015 ka'i:ka **Yéksa khále' Kahwatsile' Luwanatlihwatlyetani kayantlshla**

É:so wahunuhtunyuko nén lutlihwatklsehe' . Tsi' náhte' sahatiyena nén kahyatuni yeswatntehtu é:so tekatalwa kwah tsyók na'teka'nikuhlótla akweku né: akawéni ssha' ayoyantlane' tsi' niyót tsi' luwantlihwatlye'tani nén latiksashuha khále'kánithotiyása ka tho Ontario.

É:so tsyók na'tekawánótse' khále' tsyo.k nikahnikuhlótla káhle' tsi' niku tsyok náhte' wahutlo'li tsi' nahe' sahtlihwatklhse' né: tyaya'takwe'niyo akalihwahniluhake' né: ok tsi' náhte' kwah tyolihowan né ok autlólihake' . Ssha' isi' nú nawatlo'lihake' nén na kanánu tsi' tho lhatilhwál'

Ssha' é:so awatlólihake' khále' ssha' tkalihwate'tuhake' na Minister khále' ministry lhutklse' náhte' ú:ute takatenyuhake' nén kayantlshla'. Nén tyekut né: akayanahawe' tsi' niyukwayo'tslótla né: ssha' utahutiya'takenha' nén latiksashuha khále' ka'nithotuyása ka tho Ontario.

Yawako né: tsi' nihati khále' ktyohkwakelu' ka tho Ontario tsi' káya tahatiya'takenha ka'ika sahtlihwatklhse' nén 2015 **Yéksa khále' kahwatsile' luwanatlihwatstelistani Kayantlshla.'**